

כהן גדול פרק שני סנהדרין

מוגש מאת 'הקו החרדי'

יה:

חולץ וחולצין כו'.

משמע בין מן האירוסין, ובין מן הנישואין.
מן הנישואין - עשה ולא תעשה, ואין עשה דוחה ל"ת ועשה,
מן האירוסין אף שהוא רק ל"ת גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שנית.
אם קדמו ובעלו ביאה ראשונה קנו, ואסור לקיימן בביאה שנית. וכן תניא

מת לו מת כו'.

ת"ר ומן המקדש לא יצא - לא יצא עמהן, אבל יוצא אחריהן,
כיצד? הן נכסין והוא נגלה, הן ניגלין והוא נכסה.

ויוצא עד פתח שער העיר כו' ולר"י מן המקדש לא יצא.
ולר"מ ה"ק: מן המקדש לא יצא - מקדושתו לא יצא, וכיון דיש לו היכר
מכיו - לא יבוא ליגע.
ור"י: אגב מרריה [אבלותו] שמא יבוא ויגע.

כשהוא מנחם.

ת"ר כשהוא עובר בשורה לנחם את אחרים,
סגן ומשוח שעבר בימינו, וראש בית אב ואבלים וכל העם משמאלו.
וכשהוא עומד בשורה ומתנחם מאחרים
סגן מימינו, וראש בית אב וכל העם משמאלו.
אבל משוח שעבר לא בא, שלא יסבור הכה"ג שהוא שמח שחזור לשרת
ר"פ: ש"מ תלת: א. היינו סגן היינו ממונה, ב. אבלים עומדין וכל העם עוברין,
ג. אבלים לשמאל המנחמין הן עומדין.

ת"ר: בראשונה היו אבלים עומדין, וכל העם עוברין
והיו שתי משפחות בירושלים מתגרות זו בזו מי תעבור תחילה,
התקינו שיהא העם עומדין ואבלים עוברין.

א. רב"א: החזיר רבי יוסי את הדבר ליושנו בציפורי.

שיהיו אבלים עומדין וכל העם עוברין.

ב. רב"א: התקין רבי יוסי בציפורי

שלא תהא אשה מהלכת בשוק ובנה אחריה, משום מעשה שהיה.
ג. רב"א: התקין רבי יוסי בציפורי שיהיו נשים מספרות בבית הכסא, משום ייחוד.

רמב"מ מרי"א: אין שורה פחותה מ' בני אדם, ואין אבלים מן המנין, בין שאבלים
עומדין וכל העם עוברין, בין שאבלים עוברין וכל העם עומדין.

כשהוא מתנחם כו'.

איבעיא להו: איך מנחם אחרים ת"ש: והוא אומר תתנחמו.
ובהכרח שמירי שהוא מנחם אחרים ש"מ

מלך לא דין ולא דנים אותו לא מעיד ולא מעידין.

רב יוסף: דווקא מלכי ישראל, אבל מלכי בית דוד - דין ודין אותן, דבית
דְּיָד כַּה אָמַר ה' דִּינֵנו לְבַקֵּר מִשְׁפָּט.

וקשה אם א"א לדינו איך דן אחרים? הא התקוששו וקושו - קשט עצמך
ואח"כ קשט אחרים.

אלא אין דין מלכי ישראל - משום מעשה שהיה דעבד ינאי המלך
הרג אדם אמרו לשמעון בן שמח, א"ל: שידונוהו, שלחו לו שעליו להגיע
דוהועד בבעליו, יבא בעל השור ויעמוד על שורו. בא וישב
א"ל שמעון בן שמח: ינאי המלך! עמוד על רגליך ויעידו בך. ולא
לפנינו אתה עומד, אלא לפני מי שאמר והיה העולם דועמדו שני
האנשים אשר להם הריב וגו'.

לא כשתאמר אתה, אלא כמה שיאמרו חבריך.

נפנה שב"ש לימינו ולשמאלו - כבשו החכמים פניהם בקרקע,

בעלי מחשבות אתם, יבא בעל מחשבות ויפרע מכם! מיד בא
גבריאל וחבטן בקרקע, ומתו, באותה שעה אמרו: מלך לא דין ולא
דין אותו לא מעיד ולא מעידין אותו.

לא חולץ ולא חולצין וכו'.

אפי' למ"ד נשיא שמחל על כבודו כבודו מחול - מלך שמחל על
כבודו אין כבודו מחול, דשום תשים עליך מלך - שתהא אימתו
עליך! - מצוה שאני.

ואין נושאים כו'.

אמרו לר"י: נשי אדניך נשים הראויות לו מבית המלך. - והיינו - מירב ומיכל.

כהן גדול פרק שני סנהדרין

מוגש מאת 'הקו החרדי'

ב.

היאך נשא דוד שתי אחיות בחייהן?

שאלו את ר' יוסי

א. - א"ל: מיכל אחר מיתת מירב נשאה.

ב. ריב"ק: קידושי טעות היו לו במירב,

דהנה את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות פלשתים. קידושי טעות דוניה היא אשר יבנו יעשרנו המלך עשר גדול וגו'. והרגו לגלית, א"ל שאל: מלוה יש לך עלי והמקדש במלוה אינה מקודש. הלך ונתנה לעדריאל דוניה בעת תת את מרב בת שאל לך דוד וגו'.

א"ל שאל: אם תרצה שאתן לך את מיכל לך הבא לי מאה ערלות פלשתים.

הלך והביא לו א"ל מלוה ופרוטה יש לך אצלי.

א. שאל סבר: מלוה ופרוטה - דעתיה אפרוטה,

ודוד סבר: מלוה ופרוטה - דעתיה אפרוטה.

ב. לבר'ע מלוה ופרוטה דעתיה אפרוטה,

שאל סבר: לא רואי לשום דבר ודוד סבר: חזו לכלבי ושוברי.

ולרבי יוסי, תנה את אשתי את מיכל, דורש מקראות מעורבין, ויקח המלך

את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את אדמני ואת מפיבשת ואת חמשת בני מיכל אשר ילדה לעדריאל המחלתי וגו'.

וכי לעדריאל נתנה? והלא לפלטי בן ליש נתנה!

דו'שאל נתן את מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש וגו'!

אלא: מקיש קידושי מירב לעדריאל לקידושי מיכל לפלטי, דבעבירה

א. ולרבי יוסי, הך 'את חמשת בני מיכל בת שאול'. אף שמירב ילדה מיכל

גידלה, לפיכך נקראו על שמה. ללמד שכל המגדל יתום בתוך ביתו - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו.

ב. ר"ח: ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי. רות ילדה

ונעמי גידלה, לפיכך נקרא על שמה.

ג. רבי יוחנן ואשתו היהדיה ילדה את ירד אביגדור וגו', ואלה בני בתיה

בת פרעה אשר לקח מרד. - מרד זה כלב, - שמרד בעצת מרגלים.

יוכבד ילדה ובתיה גידלה, לפיכך נקרא על שמה.

ד. ר"א מנאלת בזרוע עמד בני יעקב ויוסף סלה. יעקב ילד ויוסף

כילכל, לפיכך נקראו על שמו.

ה. ר"י וגו: כל המלמד בן חברו תורה - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו,

דואלה תולדות אהרן ומשה, ובתיב ואלה שמות בני אהרן, לומר לך: אהרן ילד ומשה לימד, לפיכך נקראו על שמו.

לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, היכן מצינו ביעקב שפדאו לאברהם? אר"י: שפדאו מצער גידול בניו.

והיינו דלא עתה יבוש יעקב וגו' - מאביו, ולא עתה פניו יחורו מאביו אביו.

ו. ר"ז פלטי שמו, ונקרא פלטיאל - שפלטו אל מן העבירה, - שנעץ

חרב בינו לבניה, אמר: כל העוסק בדבר זה ידקר בחרב זה.

והכתיב וילך אתה אישה! - שנעשה לה כאישה.

- והכתיב תלוך וככה - על המצוה שהלכה ממנו,

עד בחורים - שנעשו שניהם כבחורים שלא טעמו טעם ביאה.

תוקפו של יוסף - ענוותנותו של בועז, וילפת שנעשה בשרו כראשי לפתות

תוקפו של בועז ענוותנותו של פלמי בן ליש - כדאמרן.

רבי יוחנן: רבות כנות עשו חיל - זה יוסף ובעז, ואת עלית על כלנה - זה פלטי בן ליש.